VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 85)
- Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 147)

z dnia 12 czerwca 2013 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 85)

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 147)

12 czerwca 2013 r.

Komisje: Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradujące pod przewodnictwem posła **Artura Bramory (RP)**, przewodniczącego Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, rozpatrzyły:

– poprawki zgłoszone w czasie drugiego czytania do pilnego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (druki nr 1312 i 1377).

W posiedzeniu udział wzięli: **Krystyna Szumilas** minister edukacji narodowej wraz ze współpracownikami, **Grzegorz Jasionek** główny specjalista kontroli państwowej w Najwyższej Izbie Kontroli, **Elżbieta Joanna Makieła** z Biura Rzecznika Praw Dziecka, **Beata Michta** ze Związku Nauczycielstwa Polskiego, **Marta Zbrzeska** prezes Stowarzyszenia Przedszkoli Niepublicznych, **Halina Kurpińska** z Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność", **Monika Ebert** ze Stowarzyszenia Rodziców „Tu".

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Anna Jasieńska**, **Ewa Muszyńska**, **Dariusz Myrcha**, **Paweł Witecki** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Krzysztof Karkowski**, **Radosław Radosławski** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Proszę państwa jeszcze o odrobinę cierpliwości. Czekamy na posłów z Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, którzy za moment zakończą posiedzenie podkomisji.

Proszę szanownych państwa o zajmowanie miejsc. Witam wszystkich serdecznie. Proszę o wyciszenie rozmów. Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Stwierdzam kworum. Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia obejmuje rozpatrzenie poprawek zgłoszonych w czasie drugiego czytania do pilnego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (druki nr 1312 i 1377). Czy są uwagi do porządku? Nie słyszę. Stwierdzam, że porządek dzienny posiedzenia został przez obie Komisje przyjęty. Przystępujemy, w związku z tym, do realizacji porządku dziennego, czyli do procedowania poprawki nr 1. W pierwszej kolejności oddaję głos przedstawicielom wnioskodawców. Ponownie państwa proszę o zachowanie ciszy, ewentualnie o opuszczenie pomieszczenia.

Przedstawiciel wnioskodawców poprawki nr 1 – Platformy Obywatelskiej – czy zechce zabrać głos?

Poseł Danuta Pietraszewska (PO):

Tak. Króciutko przedstawię zaproponowaną poprawkę. Ma ona charakter redakcyjny. Chodzi tylko o zastąpienie wyrazu „położonym" na liczbę mnogą, czyli wyrazem „położonych" w pkt 2 i pkt 3 oraz zmianę szyku wyrazów w pkt 3. Na tym polega cała poprawka. A wynika z całego zapisu, z charakteru tego zapisu.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Dziękuję bardzo. Prosimy o stanowisko rządu.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Przemysław Krzyżanowski:

Popieramy tę poprawkę.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Czy ktoś z posłów chciałby zabrać głos w sprawie tej poprawki? Biuro Legislacyjne? W związku z tym poddaję pod głosowanie poprawkę nr 1. Kto jest za przyjęciem poprawki nr 1 w przedstawionej formie? Kto jest przeciw?

Głos z sali:

Chwileczkę, chwileczkę.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Wobec tego ponownie pytam. Kto jest za? Kto jest przeciw poprawce? Kto się wstrzymał od głosu? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży Paweł Witecki:

Za 29 głosów, zero przeciw, 9 wstrzymujących się.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Stwierdzam, że Komisje przyjęły poprawkę nr 1. Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr 2. Oddaję głos przedstawicielowi wnioskodawców.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Panie przewodniczący, panie ministrze. Nie ukrywam, że dzisiaj zarówno ta poprawka, jak i dwie następne zgłoszone przez Klub PiS zostały spuentowane przez panią minister jako hipokryzja. No, nie możemy się z takim podejściem do tej poprawki zgodzić. Bo nie tylko naszym zdaniem, ale i wielu podmiotów, o których mówiłem w wystąpieniu klubowym, zdecydowanie uważa, że lepszym mechanizmem od dotacji celowej jest subwencja. Wskazywałem m.in. na korporacje samorządowe, ale również na zespół, który przygotowywał rekomendacje dla prezydenta przy przygotowywaniu „Programu dla rodziny".

Źle się stało, że w maju 2012 r., zgodnie z zapowiedziami ówczesnego podsekretarza stanu pana Sielatyckiego, nie trafił projekt rządowy pod obrady podkomisji nadzwyczajnej. Wtedy bowiem mielibyśmy rok czasu na wspólną pracę nad tym projektem oraz nad projektem, który pilotował Związek Nauczycielstwa Polskiego – projekt obywatelski oraz projekt grupy posłów Polskiego Stronnictwa Ludowego. Przy wykorzystaniu opinii wielu ekspertów można było wypracować dobre rozwiązanie systemowe. Pragnę też zwrócić uwagę, że przyjęcie tej formy dotacji nie jest chwilowe. Proszę zwrócić uwagę, że w zapisie ustawy jest to program na kilka lat, który ma wiele wad, o czym wielokrotnie mówiliśmy.

Tak więc zabrakło spokojnej refleksji. Chcę powiedzieć, że nie wszystkie wymogi – wręcz formalne – zostały spełnione, żeby ten problem dokładnie rozstrzygnąć. I tu chcę zwrócić państwu uwagę na rzecz następującą. Otóż w art. 50 ustawy o finansach publicznych czytamy:

„1.Przyjmowane przez Radę Ministrów projekty ustaw oraz akty prawne, których skutkiem finansowym może być zwiększenie wydatków lub zmniejszenie dochodów jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów, zawierają w uzasadnieniu: 1) określenie wysokości tych skutków; 2) wskazanie źródeł ich sfinansowania; 3) opis celów nowych zadań i mierników określających stopień realizacji celów.

1a. W przyjmowanych przez Radę Ministrów projektach ustaw, których skutkiem finansowym może być zmiana poziomu wydatków jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów, określa się treści projektu maksymalny limit tych wydatków wyrażony kwotowo, na okres 10 lat budżetowych wykonywania ustawy, oddzielnie dla każdego roku poczynając od pierwszego roku planowanego wejścia w życie ustawy, w podziale na: 1) budżet państwa; 2) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;".

Szanowni państwo, to jest jak gdyby uzupełnienie naszej dyskusji z dzisiejszych obrad plenarnych. Nieprawdą jest, że – bo pani minister odsyłała mnie do lektury oceny skutków regulacji w uzasadnieniu... Pani minister, nie ma tych skutków. Są skutki tylko i wyłącznie w zakresie godzin ponad realizację podstawy programowej. Czyli skutki finansowe owszem są określone dla jednostek samorządu terytorialnego z uwzględnieniem dopuszczalnego poziomu odpłatności rodziców oraz z uwzględnieniem wysokości dotacji, ale tylko w odniesieniu do tego fragmentu. Natomiast nie ma skalkulowanych skutków: ile będzie kosztowało osiągnięcie jednego z dwóch głównych celów, czyli upowszechnienia. Zakładacie państwo przewidywany wzrost wychowania przedszkolnego, ale nie określacie skutków ile to będzie samorządy kosztować. Bo ktoś musi sfinansować minimum 5 godzin realizacji podstawy programowej. Ktoś to musi pokryć. Nie ma tego rachunku, pani minister. Nie jest spełniony zapis art. 50 ust. 1 pkt 1 wspomnianej ustawy. Skutek finansowy to jest suma kosztów 5 godzin realizacji podstawy programowej plus skutek dla samorządu (około połowy kosztów godzin ponad te 5 godzin minimum programowego).

Pani minister, jeśli pani mi wskaże numer strony – ja mam przed sobą uzasadnienie – na której jest ta informacja o całkowitym koszcie przy osiągnięciu celu zakładanego przez państwo, to ja publicznie w trakcie trzeciego czytania panią przeproszę. Jeszcze raz mówię – tej wysokości nie ma. I nie można tak naprawdę dobrze ocenić rozwiązania o sposobie, o formie finansowania, jeżeli nie ma tego elementarnego rachunku. Bo w ślad za tym musielibyśmy odpowiedzieć co jest źródłem pokrycia finansowania? To wymusza ustawa o finansach publicznych.

I ostatni fragment uzasadnienia. Szanowni państwo, odwołuję się znowu do opinii eksperckiej dla Kancelarii Prezydenta Komorowskiego. Ona była oparta m.in. również o ekspertyzę przygotowaną dla Ministerstwa Edukacji Narodowej. Chodzi o ekspertyzę pana Herczyńskiego i pani Siwińskiej, która pokazywała 3 modele, w jaki sposób można rozwiązać subwencjonowanie tego zadania w postaci finansowania wychowania przedszkolnego, jako rozwiązania docelowego, powszechnie aprobowanego przez większość środowisk, które ten problem dotyka. Tam wskazuje się 3 różne modele. Taki, który jest całkowicie neutralny dla budżetu państwa. Taki, w którym budżet państwa całkowicie ponosi koszty. I wreszcie model mieszany – który prawdopodobnie, gdybyśmy solidnie popracowali, dopracowalibyśmy – tzn. częściowo z udziałem środków z budżetu państwa, a częściowo poprzez zmianę ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. I szkoda, że to się nie stało. Aczkolwiek przyjęcie tej poprawki i dopracowanie w dalszym toku tego rozwiązania jest jak najbardziej możliwe. Dlatego, że jeszcze raz zwracam uwagę na to, co autorzy tej ekspertyzy podkreślają, iż jest znacznie więcej niepewności w realizacji osiągnięcia celu upowszechnienia poprzez finansowanie w formie dotacji celowej, niż w przypadku subwencji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Dziękuję panu posłowi. Prosimy o stanowisko rządu.

Minister edukacji narodowej Krystyna Szumilas:

Rząd jest przeciwny tej poprawce. Wielokrotnie już tłumaczyłam wyższość dotacji nad subwencją. I to bardzo dokładnie.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Biuro Legislacyjne?

Legislator Krzysztof Karkowski:

Biuro Legislacyjne chciałoby tylko zwrócić uwagę, że pod tą poprawką powinna zostać zamieszczona uwaga sformułowana zgodnie z § 88 Zasad techniki prawodawczej. A mianowicie, że użyte w różnej liczbie i przypadku wyrazy „dotacja celowa” zostaną zastąpione użytymi w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazami „subwencja”, w przypadku gdy poprawka uzyska większość.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Czyli rozumiem, że jeżeli poprawka uzyska większość, to nie ma sprzeciwu wobec zamieszczenia tego sformułowania, o którym Biuro Legislacyjne nas poinformowało.

Czy ktoś z posłów chce zabrać głos? Nie widzę. W związku z tym poddaję pod głosowanie poprawkę nr 2. Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o wyniki.

Sekretarz Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży Paweł Witecki:

23 głosy za, 24 przeciw, 1 wstrzymujący się.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Stwierdzam, że poprawka nr 2 została odrzucona. Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr 3. Proszę przedstawiciela wnioskodawców.

Poseł Artur Ostrowski (SLD):

Panie przewodniczący, pani minister, Wysokie Komisje. Poprawka zaproponowana przez Klub Sojuszu Lewicy Demokratycznej dotyczy zasad zatrudniania nauczycieli, a konkretnie zasad zatrudniania nauczycieli w przedszkolach niepublicznych. Obserwujemy zjawisko zatrudniania nauczycieli na tzw. umowach śmieciowych, np. na umowach-zlecenie. Ta ustawa umożliwia przedszkolom niepublicznym otrzymywanie dotacji z budżetu państwa – i to stuprocentowej dotacji – przy spełnieniu warunków, które obowiązują przedszkola publiczne, np. samorządowe.

Skoro placówki niepubliczne, czyli przedszkola niepubliczne, mają korzystać z dobrodziejstw tej ustawy, to powinny stosować odpowiednie zasady zatrudniania nauczycieli. Dlatego proponujemy, aby dopisać w art. 1 w pkt 20 w lit. b w ust. 1b dodatkowy nowy pkt 6 w brzmieniu:

„6) zatrudnia nauczycieli posiadających kwalifikacje określone w odrębnych przepisach, na podstawie umowy o pracę."

Tym samym, te placówki, które chcą przystąpić do tego programu, chcą korzystać z dotacji z budżetu państwa, miałyby obowiązek zatrudniania nauczycieli o odpowiednich kwalifikacjach na zasadzie umów o pracę, a nie na umowach śmieciowych. Serdecznie proszę Wysokie Komisje o pozytywne zaopiniowanie poprawki zaproponowanej przez Klub Sojuszu Lewicy Demokratycznej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Dziękuję. Poprosimy o stanowisko rządu.

Minister edukacji narodowej Krystyna Szumilas:

Rząd jest przeciwny tej poprawce, ponieważ zaproponowane brzmienie jest wadliwe legislacyjnie. W innym punkcie ustawa już rozstrzyga, że nauczyciel posiada kwalifikacje określone w odrębnych przepisach. Poza tym orzecznictwo Sądu Najwyższego, Kodeks pracy i Kodeks cywilny przesądzają o charakterze stosunku prawnego łączącego nauczyciela i osobę prowadzącą niepubliczne przedszkole. W związku z tym opiniujemy poprawkę negatywnie.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Poprosimy Biuro Legislacyjne o wyrażenie opinii.

Legislator Krzysztof Karkowski:

Bez uwag.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Czy panowie posłowie i panie posłanki chcą zabrać głos w tej sprawie? Nie ma zgłoszeń. W związku z tym poddaję pod głosowanie poprawkę nr 3. Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o wyniki.

Sekretarz Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży Paweł Witecki:

22 głosy za, 25 przeciwnych, 1 wstrzymujący się.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Stwierdzam, że poprawka nr 3 została odrzucona. Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr 4. Proszę przedstawiciela wnioskodawców o prezentację.

Poseł Danuta Pietraszewska (PO):

Poprawka nr 4 dotyczy otwartego konkursu ofert. Zmiana uwzględnia zastrzeżenia zgłoszone przez Ministra Spraw Zagranicznych w ramach opiniowania projektu, co do zgodności z prawem Unii Europejskiej. Zmiana ma na celu przestrzeganie zasad równego traktowania, niedyskryminacji, proporcjonalności i przejrzystości. Przy przeprowadzaniu otwartego konkursu ofert będą odpowiednio stosowane przepisy art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Proszę o przyjęcie tej poprawki.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Poprosimy o stanowisko rządu.

Minister edukacji narodowej Krystyna Szumilas:

Rząd jest za.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Biuro Legislacyjne? Nie ma uwag. Czy ktoś z posłów chce zabrać głos? Pani posłanka Wróbel – oddaję głos.

Poseł Marzena Dorota Wróbel (SP):

Mam pytanie. Bo rozumiem, że wprowadzenie tutaj odwołań do ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie *de facto* będzie określało warunki konkursu, warunki składania ofert. Z tego co wiem, w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie są jakieś obostrzenia dotyczące właśnie sposobu zatrudniania nauczycieli czy wolontariuszy. Proszę, abyście państwo dokładniej omówili przepisy art. 13 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie: o co tam dokładnie chodzi.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Przedstawiciele wnioskodawców czy ministerstwo odpowie? Pani minister.

Minister edukacji narodowej Krystyna Szumilas:

Proponuję, aby odpowiedziała pani dyrektor departamentu prawnego. Krótko.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Oddajemy głos pani dyrektor.

Dyrektor Departamentu Prawnego w MEN Joanna Rozwadowska-Skrzeczyńska:

W tym wypadku nie będą miały zastosowania ewentualne obostrzenia dotyczące zatrudniania osób. Art. 13 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie stosuje się „odpowiednio”, a zatem wejdzie on tylko w takim zakresie, w jakim nie rozstrzygają pewnych kwestii dotyczących konkursu, przepisy samej ustawy o systemie oświaty.

Poseł Marzena Dorota Wróbel (SP):

A czy mogłaby pani nieco doprecyzować? Bo to jest odpowiedź dość ogólna.

Dyrektor departamentu w MEN Joanna Rozwadowska-Skrzeczyńska:

Tak. Przykładowo – termin składania ofert (tego nie rozstrzyga ustawa o systemie oświaty) to jest art. 13 ust. 1. I tutaj ustawa określa, że termin nie może być krótszy niż 21 dni i on znajdzie zastosowanie. Jeżeli idzie o samo ogłoszenie konkursu ofert, to ustawa o wolontariacie mówi, co takie ogłoszenie powinno zawierać. I pewne elementy w tym ogłoszeniu będą pochodziły z przepisów ustawy o systemie oświaty, ponieważ są określone bezpośrednio w ustawie o systemie oświaty, jak np. zasady przyznawania dotacji czy terminy i warunki realizacji zadania, o którym mówimy, czy wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację tego zadania, czy rodzaj zadania. Tak więc, ustawa o systemie oświaty będzie przesądzać o treści jakby tych części ogłoszenia otwartego konkursu ofert. Ta ustawa przesądza też o kryteriach stosowanych przy wyborze ofert, które określa rada gminy. Ale na przykład już tryb rozpatrywania ofert, termin dokonania wyboru będzie ustalany według odpowiedniego stosowania art. 13 ustawy o wolontariacie, co będzie zgodne w tym przepisem. Z kolei ust. 3 tegoż przepisu mówi, gdzie ogłasza się otwarty konkurs ofert. O tym nie mówią przepisy ustawy o systemie oświaty, więc tu będą miały zastosowanie w pełni przepisy art. 13 ust. 3 ustawy

o wolontariacie, tzn. że w Biuletynie Informacji Publicznej, w siedzibie organu, na stronie internetowej, że można także w dzienniku itd. No i ostatni... no tak, ten ostatni nie będzie tu miał zastosowania w ramach odpowiedniego stosowania. Tak że analiza art. 13 musi być prowadzona wraz z analizą całego kompleksu przepisów ustawy o systemie oświaty dotyczącego konkursu ofert. I to, co nie znajduje się w ustawie o systemie oświaty, będzie w tym pozostałym zakresie rozwiązywane w oparciu o art. 13 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Pan poseł Sprawka.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Ja mam pytanie do Biura Legislacyjnego. Czy nie lepszym rozwiązaniem byłoby jednak zapisanie tych niezbędnych elementów, które miał na myśli Minister Spraw Zagranicznych, od odwoływania się, jak się okazuje w niepełnym zakresie, do ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie? Wtedy nie byłoby żadnych wątpliwości co do interpretacji. A tak obawiam się, że pojawią się kolejne problemy w stosowaniu tego zapisu przez samorządy.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Biuro Legislacyjne.

Legislator Radosław Radosławski:

Być może i tak. Niemniej jednak na tym etapie postępowania legislacyjnego już tego rodzaju analiza ma charakter tylko i wyłącznie historyczny, gdyż ta poprawka może zostać tylko przyjęta bądź odrzucona. Jak rozumiemy, lepiej jest doprecyzować procedurę konkursu ofert poprzez odesłanie, niż pozostawienie pewnego pola bez normowania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Dziękuję bardzo. Kto, w związku z tym, jest za przyjęciem poprawki nr 4? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o wyniki.

Sekretarz Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży Paweł Witecki:

31 głosów za, zero przeciw, 16 wstrzymujących się.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Stwierdzam, że Komisje przyjęły poprawkę nr 4. Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr 5. Oddaję głos przedstawicielowi wnioskodawców.

Poseł Sławomir Kłosowski (PiS):

W tej poprawce, panie przewodniczący, szanowni państwo... przepraszam to piąta?

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Tak, poprawka nr 5 autorstwa Platformy Obywatelskiej.

Poseł Danuta Pietraszewska (PO):

Poprawka nr 5 ma charakter legislacyjny i dotyczy uzupełnienia art. 6 rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw o dodatkowe przepisy, które do 31 sierpnia 2016 r. powinny być stosowane także w odniesieniu do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Dziękuję pani poseł. Stanowisko rządu?

Minister edukacji narodowej Krystyna Szumilas:

Rząd jest za przyjęciem tej poprawki.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Biuro Legislacyjne?

Legislator Radosław Radosławski:

Nie mamy uwag. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Czy ktoś z państwa posłów chce zabrać głos? Nie widzę zgłoszeń. Jest – pani posłanka Wróbel. Oddaję głos.

Poseł Marzena Dorota Wróbel (SP):

Ja jednak chciałabym dokładnie zrozumieć, więc proszę o nieco precyzyjniejsze omówienie tej poprawki.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Kto będzie odpowiadał na pytanie pani posłanki? Pani minister zgłosiła chęć udzielenia odpowiedzi. Oddajemy głos.

Minister edukacji narodowej Krystyna Szumilas:

Jeżeli ta poprawka zostałaby odrzucona, to oddziały przedszkolne, które funkcjonują w szkołach niepublicznych, nie mogłyby wchodzić w przyszłości do tego systemu „przedszkoli za złotówkę". Te dwa lata uniemożliwiłyby wprowadzenie oddziałów przedszkolnych przy szkołach niepublicznych do tego systemu.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Dziękuję. W związku z tym poddaję pod głosowanie poprawkę nr 5. Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o wyniki.

Sekretarz Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży Paweł Witecki:

32 głosy za, zero przeciw, 16 wstrzymujących się.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Stwierdzam, że Komisje przyjęły poprawkę nr 5. Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr. 6. W pierwszej kolejności – wnioskodawcy, przedstawiciele Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwości. Oddaję głos.

Poseł Sławomir Kłosowski (PiS):

Panie przewodniczący, pani minister, szanowni państwo. Jakkolwiek to nie zabrzmi ta poprawka proponuje przywrócenie rodzicom dzieci 4-letnich prawa do korzystania z wychowania przedszkolnego od 1 września 2013 r., a nie, jak zaproponował rząd, od 1 września 2015 r. Jest to w ogóle przedziwna sytuacja, w której rząd i Sejm proponuje w projekcie ustawy pozbawienie rodziców 4-letnich dzieci korzystania z wychowania przedszkolnego do 1 września 2015 r. Ja apeluję, proszę wszystkich obecnych na tej sali, abyśmy nie przykładali ręki do tego naprawdę cofającego nas – jeżeli chodzi o zapewnienie wychowania przedszkolnego dzieciom – rozwiązania na przyszłość. To jest rozwiązanie bardzo złe, bardzo szkodliwe. Nie bierzmy na sumienia tej sytuacji, która będzie działa się – niestety, bo to jest nieuniknione – w samorządach nie tylko dużych miast ale i w środowiskach wiejskich od września 2013 r. i w 2014 r. Będą się działy dantejskie sceny, proszę państwa. Państwo polskie, rząd, Sejm proponują haniebne – moim zdaniem – rozwiązanie przyznając rodzicom 4-letnich dzieci możliwość skorzystania z prawa do wychowania przedszkolnego dopiero od 1 września 2015 r. To jest przykład na cofanie w wychowaniu przedszkolnym o 20 lat wstecz. Apeluję o to, żebyście państwo rozważyli poparcie tej poprawki.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Dziękuję panie przewodniczący. Proszę o wyciszenie rozmów. W pierwszej kolejności stanowisko rządu.

Minister edukacji narodowej Krystyna Szumilas:

Jesteśmy przeciwni tej poprawce. Ta poprawka nie cofa praw rodziców... to znaczy projekt ustawy, którą rząd przedłożył, daje prawo rodzicom dzieci 4-letnich i 3-letnich do wychowania przedszkolnego. W obecnej ustawie takiego prawa nie ma. Dzisiaj rodzice zgłaszając dziecko do wychowania przedszkolnego muszą się liczyć z tym, że w przypadku braku miejsc, dziecko do przedszkola nie zostanie przyjęte. Rządowy projekt wprowadza takie prawo dziecka 3-letniego i prawo dziecka 4-letniego. A uwzględniając sytuację panującą w samorządach terytorialnych daje czas na utworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego samorządom terytorialnym. I protestuję panie pośle prze-

ciwko takim sformułowaniom, które są nieprawdziwe i które nie oddają rzeczywistości, jaka dzisiaj panuje w edukacji przedszkolnej.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Zanim oddamy głos przedstawicielom Biuro Legislacyjnego jeszcze pan poseł Sprawka i wcześniej *ad vocem* pan poseł Kłosowski.

Poseł Sławomir Kłosowski (PiS):

Pani minister, odpowiadając pani na ten wzburzony ton, powiem tak. Pani minister w swojej wypowiedzi właściwie potwierdziła moje obawy. Potwierdziła, że chwili obecnej mamy sytuację przedziwną w przedszkolach – i to lawinowo narastającą – braku miejsc przedszkolnych. Potwierdziła pani, że w obecnej ustawie o systemie oświaty te przepisy brzmią nieostro, co pozwala rodzicom kierować sprawy przeciwko samorządom do sądów. Natomiast zwrócę uwagę na to, co państwo zaproponowaliście w projekcie ustawy. Otóż państwo zaproponowaliście *de facto* usankcjonowanie tego stanu do 2015 r. Odebraliście rodzicom możliwość nawet odwołań do sądu. Za tego typu rozwiązaniem po prostu nie godzi się głosować.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Dziękuję. Pan poseł Sprawka.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Szanowni państwo, 8 stycznia zapadł wyrok Trybunału Konstytucyjnego, który uchyla z rocznym jakby czasem na refleksję, czyli z dniem 18 stycznia 2014 r., zasady rekrutacji do przedszkoli na podstawie art. 22 ust. 1 pkt 1, w którym jest delegacja do określenia tych zasad. Przypomnę, że jest to na wniosek złożony w Trybunale Konstytucyjnym przez Rzecznika Praw Obywatelskich, panią Lipowicz. Zacytuję przedstawiciela wnioskodawcy, a więc Rzecznika Praw Obywatelskich – pana Mirosława Wróblewskiego dyrektora zespołu prawa konstytucyjnego międzynarodowego w Biurze RPO, który powiedział w trakcie rozprawy: „...ale drugi element niezwykle istotny, także z punktu Rzecznika Praw Obywatelskich, że na skutek przyjęcia takich przepisów zupełnie w sposób samodzielny przez Ministra Edukacji Narodowej dochodzi także do ograniczenia prawa podmiotowego innych osób. Mamy tu na względzie przede wszystkim art. 70 konstytucji i oczywiście wymogi określone w art. 31 ust. 3. W tym przypadku zawarte w ustawie nakazy kierowania się zasadą powszechnej dostępności do szkół wszystkich typów są zupełnie niewystarczające."

Z sentencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika, że przyjęte rozwiązania w tej ustawie tego problemu nie niwelują, a wręcz go rozszerzają, pogłębiają. W związku z tym trudno jest zaakceptować to brzmienie, które jest w sprawozdaniu w druku nr 1377.

Na zakończenie zacytuję państwu drugi fragment wypowiedzi przedstawiciela RPO: „Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do Wysokiego Trybunału z prośbą o rozstrzygnięcie niniejszej kwestii, mając na względzie, że wyczerpane zostały wszelkie środki o charakterze postulatywnym kierowane zarówno przez Rzecznika Praw Obywatelskich, jak też w zakresie tej sprawy dotyczącej ochrony danych osobowych przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych. Wspomnę, że w tej sprawie zajęło stanowisko także Rządowe Centrum Legislacji oraz Prezes Rady Ministrów, który w 2011 r. stwierdził już, że w tym zakresie ustawa powinna być znowelizowana. Jak wiadomo do dnia dzisiejszego do takiej nowelizacji nie doszło, a także, pomimo innych toczących się i podejmowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej inicjatyw, ta problematyka nie została wciąż opracowana ani uregulowana."

Jeszcze raz podkreślam, te zapisy, które są w sprawozdaniu, ten problem pogłębiają, a nie niwelują. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Dziękuję panie pośle. Biuro Legislacyjne.

Legislator Radosław Radosławski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Nie mamy uwag do samej poprawki. Natomiast wydaje się, iż w pewnym sensie z poprawką nr 6 łączy się poprawka nr 8. Otóż poprawka

nr 8 polega m.in. na tym, że w art. 1 pkt 4, lit. d) jest wykreślana ze zmienianego pkt 6, co oznacza, że jeśli chodzi o lit. d) przepis ten miałby wejść w życie tak, jak cała ustawa. A przepis ten mówi, że dzieci w wieku 3 i 4 lat mają prawo do korzystania z wychowania przedszkolnego w przedszkolu lub innej formie wychowania przedszkolnego. Wydaje się, że jest to pewne iunctim pomiędzy przesunięciem terminów w art. 7 a zmianą terminu wejścia w życie art. 1 pkt 4 lit d. Prosilibyśmy tu jednak o opinię zarówno wnioskodawcę, jak i rząd, co do merytorycznego połączenia tych dwóch poprawek. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Poprosimy rząd.

Minister edukacji narodowej Krystyna Szumilas:

Jeżeli te poprawki mają być głosowane, to jesteśmy za łącznym głosowaniem. Natomiast chciałabym się też odnieść do zarzutów związanych z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego. Otóż, po pierwsze pan poseł myli powszechną dostępność z prawem dziecka do wychowania przedszkolnego. Powszechna dostępność oznacza równe traktowanie dzieci przy naborze, natomiast nie gwarantuje miejsca w przedszkolu. I to Trybunał Konstytucyjny podniósł. My w pierwszej fazie chcieliśmy uregulować sprawę rekrutacji do przedszkoli w tym projekcie, który teraz jest w parlamencie. W tym projekcie, o którym dzisiaj mówimy.

Nasz pomysł był taki, aby część kryteriów mogły określać organy samorządu terytorialnego. I taki projekt początkowo wysłaliśmy do konsultacji społecznych. I to do tego fragmentu, dotyczącego pozwolenia samorządom na określanie własnych kryteriów, odniósł się Trybunał Konstytucyjny, mówiąc, że powinny być te kryteria ustalone na poziomie ustawy. Dlatego wycofaliśmy z tego projektu wszystkie przepisy dotyczące rekrutacji. One będą w odrębnym przedłożeniu rządu i dlatego uwaga pana posła w tym momencie nie odnosi się do tego projektu, bo tych przepisów w tym projekcie po prostu nie ma.

Ten projekt gwarantuje prawo dziecka do wychowania przedszkolnego od 1 września 2015 r. i prawo dziecka 3-letniego od 1 września 2017 r. Wtedy rodzice będą mogli skuteczne dochodzić swoich praw.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Dziękuję. Czy pan poseł Żyżyński chciał zabrać głos? Oddaję panu głos, a w następnej kolejności głos zabierze pan poseł Sprawka.

Poseł Jerzy Żyżyński (PiS):

Przepraszam bardzo, ale prosiłbym Biuro Legislacyjne czy w ogóle kogoś kompetentnego o interpretację pojęcia powszechnej dostępności, bo nie wiem czy pani minister nie jest uprzejma być w błędzie.

Jeżeli są takie rodziny, w których rodzice nie znajdują miejsca dla dzieci w przedszkolu, to znaczy, że ono nie jest powszechnie dostępne. Czy pani minister np. wzięła pod uwagę taki drobny fakt, który zresztą był podnoszony w debacie, że jeśli ktoś ma troje dzieci w wieku przedszkolnym i dla każdego dziecka chciałby – bo taką ma pracę, choćby na wsi – zagwarantować 5 godzin dodatkowo dziennie, to będzie go to kosztowało 300 zł miesięcznie? Tak więc ze względów finansowych to przedszkole nie będzie powszechnie dostępne. Czy pani w ogóle właściwie interpretuje pojęcie powszechnej dostępności? Może ktoś wyjaśniłby to kompetentnie. Dziękuję bardzo. Bo ja tego, prawdę mówiąc, nie rozumiem.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Dziękuję. Pan poseł Sprawka.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Nie mogę zgodzić się z opinią pani minister. Cytuję fragment wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich pani Ireny Lipowicz: „Należy podkreślić, że zasady rekrutacji do szkół publicznych decydują o faktycznej dostępności prawa do nauki. Ich kształt jest zatem decydujący do realizacji konstytucyjnego prawa art. 70 ust.1 konstytucji, który mówi o prawie do nauki.”. A w art. 3 pkt 1 mamy powiedziane, że ilekroć w ustawie mówi się

o szkole należy pod tym pojęciem rozumieć również przedszkole. I kolejny cytat z wniosku pani Lipowicz: „Oznacza to, że upoważnienie ustawowe polegające na uregulowaniu warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół powinno być skonstruowane ze szczególną precyzją.”. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Dziękuję. Czy Biuro Legislacyjne jeszcze chce coś wnieść w dyskusję? Poza tym, że sugerujecie panowie, abyśmy poprawkę nr 6 i 8 przegłosowali łącznie. Bo tak zrozumiałem państwa wypowiedź.

Legislator Radosław Radosławski:

Tak, z taką uwagą, że poprawka nr 8 zawiera również nowość normatywną polegającą na opóźnieniu terminu wejścia w życie art. 14d ust. 8 ustawy, który to przepis przewiduje pewien mechanizm zwrotu do budżetu państwa pobranej dotacji w nadmiernej wysokości. I w przypadku przyjęcia tej poprawki ten mechanizm również wszedłby w życie w terminie późniejszym. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Dziękuję. Pan przewodniczący Kłosowski jeszcze sygnalizował chęć zabrania głosu.

Poseł Sławomir Kłosowski (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo. Jeżeli chodzi o możliwość połączenia tych dwóch poprawek, czyli poprawki nr 6 i 8, z naszej strony nie ma żadnych zastrzeżeń, ze względu na to, że w jednej kwestii ta sprawa dotyczy dzieci 4-letnich, a w drugiej kwestii dzieci 3-letnich i przesunięcia tego prawa dziecka na 1 września 2017 r. W związku z tym nie widzę przeszkód, żeby te dwie poprawki – z tego punktu widzenia – połączyć.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Czy ktoś z państwa posłów chciałby jeszcze zabrać głos w tej sprawie? Pani minister – proszę, oddaję pani głos.

Minister edukacji narodowej Krystyna Szumilas:

Ja jednak proponuję, żeby rozdzielić. Z tego względu, że to opóźni dotację. To znaczy, ta poprawka jest błędna legislacyjnie, bo ona opóźnia rozliczenie dotacji.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Poprosimy jeszcze raz Biuro Legislacyjne o wyrażenie opinii, bo jesteśmy teraz w małym rozkroku.

Legislator Radosław Radosławski:

Panie przewodniczący, Wysokie Komisje. Poza tymi uwagami, które wnieśliśmy nie widzimy żadnych usterek legislacyjnych w tej poprawce.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Dziękuję. W związku z tym poddamy poprawki pod głosowanie rozdzielnie. Kto jest za przyjęciem poprawki nr 6? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o wyniki.

Sekretarz Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży Paweł Witecki:

18 głosów za, 28 przeciw, 3 wstrzymujące się.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Stwierdzam, że Komisje odrzuciły poprawkę nr 6. Przystępujemy teraz do głosowania poprawki nr 8. Chciałem w pierwszej kolejności przegłosować poprawkę nr 8 – chyba, że Biuro Legislacyjne zgłosi jakieś zastrzeżenia.

W związku z tym, kto z państwa posłów jest za przyjęciem poprawki nr 8? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o wyniki.

Sekretarz Komisji Paweł Witecki:

Za 18 głosów, 28 przeciw, 3 wstrzymujące się.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Stwierdzam, że Komisje odrzuciły poprawkę nr 8. Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr 7. W pierwszej kolejności przedstawicieli wnioskodawców proszę o zabranie głosu.

Poseł Danuta Pietraszewska (PO):

Poprawka nr 8 ma charakter redakcyjny. Polega na zastąpieniu formy liczby pojedynczej wyrazu „położonym" formą liczby mnogiej, czyli wyrazem „położonych". Brzmienie przepisu zostało brzmienia przepisu art. 7 ust. 4 pkt 2 projektu.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Poprosimy o stanowisko rządu.

Podsekretarz stanu w MEN Przemysław Krzyżanowski:

Rząd wspiera i popiera propozycję wnioskodawcy.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Poprosimy Biuro Legislacyjne.

Legislator Radosław Radosławski:

Nie mamy uwag.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Czy ktoś z państwa posłów chce zabrać głos? Pani posłanka Wróbel – oddaję głos.

Poseł Marzena Dorota Wróbel (SP):

Przykro, ale muszę rozczarować kolegów z Platformy Obywatelskiej i będę konsekwentnie jednak dopytywała się, co tu umieściliście. Bo rozumiem, że poprzez tą poprawkę usuwamy błąd gramatyczno-składniowy. I tutaj jestem za. Natomiast mam klasyczne pytanie – czy pojawiają się także jakieś zmiany merytoryczne?

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Poprosimy o odpowiedź wnioskodawców.

Poseł Danuta Pietraszewska (PO):

Zmiana jest czysto redakcyjna.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

W związku z tym, poddaję pod głosowanie poprawkę nr 7. Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał od głosu? Proszę o wyniki.

Sekretarz Komisji Paweł Witecki:

37 głosów za, zero przeciw, 11 wstrzymujących się.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Stwierdzam, że Komisje przyjęły poprawkę nr 7. Proszę o opuszczenie sali przez osoby niezainteresowane posiedzeniem. Pozostałych państwa i posłów proszę o zachowanie ciszy i umożliwienie zabrania głosu pani przewodniczącej Łybackiej.

Poseł Krystyna Łybacka (SLD):

Bardzo dziękuję. Zbliżamy się do końca prac przed przekazaniem do Senatu projektu ustawy. Chciałabym, aby ten głos został zaprotokołowany i skonsumowany w czasie prac w Senacie. Otóż pozostają bardzo poważne wątpliwości czy słuszne zasady rozwiązania, aby zmniejszyć z jednej strony koszty ponoszone przez rodziców, z drugiej upowszechnić wychowanie przedszkolne, nie spowodują – niestety – rezygnacji większości przedszkoli z zajęć dodatkowych typu: język angielski, rytmika, nauka jazdy... i wielu innych, nie będę całego katalogu wymieniać. Wiem, że ministerstwo bardzo boi się o to, że wpisanie jakichkolwiek innych zapisów, które powiedziałyby, że można na życzenie rodziców takie zajęcia prowadzić, mogłoby tę ideę „jednego złotego" zaprzepaścić. Ale to nie znaczy, że nie powinniśmy szukać rozwiązań, które być może w Senacie byśmy skonsumowali – co zrobić, jak zapisać w jasny sposób, że rada rodziców może podjąć taką decyzję, a przedszkole może użyczyć klasy na prowadzenie takich zajęć. I bardzo proszę o to – myślę, że cała Komisja jest tego zdania – żebyśmy „nie wylali dziecka z kąpielą".

Jest dobra idea, są dobre cele, natomiast mamy obawy czy te zajęcia zostaną zachowane. Tak więc, panie ministrze – to prośba pod adresem ministerstwa, żeby jeszcze bardzo pilnie nad tym pracować, aby ewentualnie w Senacie to naprawić. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Dziękuję pani przewodniczącej. Przystępujemy do wyboru posła sprawozdawcy.

Poseł Domicela Kopaczewska (PO):

Zgłaszam pana posła Marka Rząsę.

Przewodniczący poseł Artur Bramora (RP):

Czy jest sprzeciw wobec tej kandydatury? Nie widzę. Stwierdzam, że sprawozdawcą będzie pan poseł Marek Rząsa. Wyznaczam termin dla ministra właściwego do spraw członkostwa w Unii Europejskiej na przedstawienie opinii do dnia 13 czerwca do godziny 15-tej.

Stwierdzam, że porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia został wyczerpany. Informuję, że protokół z posiedzenia będzie wyłożony do wglądu w sekretariacie Komisji. Zamykam posiedzenie Komisji.